

nároků, o nichž mluví § 33 zák. čl. LXVIII:1912, podle doby, kdy vojenská správa de facto to které opatření válečných úkonů odvolá a šlo-li tedy o ubytování vojska, kdy místnosti vyklidí a vlastníku jejich vrátí.

Opak nelze dovodit ani z ustanovení 2. věty § 2 cit. vl. nař., podle něhož vojenská správa je povinna opatření, o nichž je řeč, odvolat nejpozději do 28. února 1923. Nss nemusil se obírat otázkou, jaký právní dosah má ustanovení to, zda je pouhou instrukcí pro vojenskou správu co do doby, po kterou smí ponechat v platnosti předeslaná opatření o válečných úkonech, či zda normuje nejzazší hranici, do které mohou býti opatření ta vůbec v platnosti a to s tím účinkem, že dnem 28. února 1923 přestává povinnost zavázaného plnit dále tento závazek. Neboť ať je smysl ustanovení toho ten neb onen, jedno je jisto, že se předpis ten v žádném případě nedotýká právního pravidla vysloveného v poslední větě § 3 cit. nař., které počátek lhůty pro uplatnění nároku váže na den skutečného odvolání dotčeného opatření bez ohledu na to, zda opatření to v době odvolání trvalo po právu či nikoli. Tato okolnost je pro otázku, kdy počala běžeti uvedená lhůta, právně bezvýznamná.

Mýlí se proto žal. úřad, má-li za to, že zákonná lhůta k uplatnění nároků uvedených v § 33 zák. čl. LXVIII:1912 končila u všech opatření, jež zůstala v platnosti po vyhlášení vl. nař. č. 66/1921 Sb., vzhledem k ustanovení § 2 věta 2 cit. vl. nař. dnem 31. srpna 1923 a že proto nároky uplatněné po tomto dni jsou za všech okolností opožděné.

V daném případě nebylo podle obsahu nař. výroku mezi stranami sporu o tom, že šlo v budově st-lově o ubytování vojska podle zák. čl. LXVIII:1912 a že opatření to nebylo odvoláno vojenskou správou do dne 28. února 1923. Musil proto i nss, který je podle zákona při své kognici vázán obsahem nař. rozhodnutí, vycházeti z tohoto skutkového základu, a nemohl přihlídnouti k vývodům odvodního spisu, které v rozporu se stanoviskem zastávaném v nař. rozhodnutí dovozují, že právní důvod užívání místností st-lových čsl. vojskem sluší hledati mimo ustanovení zák. čl. LXVIII:1912. Za tohoto stavu věci nemohla ovšem podle toho, co doličeno, lhůta k uplatnění nároku na náhradu ve smyslu § 33 cit. zák. běžeti od 28. února 1923 a nebylo lze považovati přihlášku st-lovu za opožděně podanou jen proto, že byla učiněna po 31. srpnu 1923.

Příčí se proto nař. rozhodnutí, které vychází z opačného názoru, zákonu.

Č. 11.099.

Horní právo: * V § 2 zákona č. 242/1922 Sb. o pojištění u bratrských pokladen hornických nebyla pojistná povinnost odkazem na § 131 ob. hor. zák. omezena na provoz v měřích již propůjčených.

(Nález ze dne 28. února 1934 č. 4044.)

Věc: Revírní bratrská pokladna v Bratislavě (adv. Dr. Jos. Picek z Prahy) proti ministerstvu veřejných prací o pojistnou povinnost.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Výměrem z 20. března 1931 upozornil vládní komisariát pro báňské a hutnické záležitosti v Bratislavě Vrtný syndikát Alo v H., že jeho zaměstnanci při vrtbě v G. jsou povinni pojištěním u bratrské pokladny, poněvadž ve smyslu § 2 zák. č. 242/1922 Sb. jsou zaměstnání v hornictví. Námitku, že se jedná jen o práce kutací, prohlásil za bezpodstatnou, poněvadž jde o činnost směřující přímo k vyhledávání a otevření ložiska vyhrazených nerostů (§§ 5 a 131 lit. a) hor. zák.). Vzhledem k tomu vyzval jmenovanou firmu, aby všechny své zaměstnance při uvedené vrtbě neodkladně přihlásila k pojištění u revírní bratrské pokladny v Bratislavě na základě § 78 zák. č. 242/22, jinak bude vůči ní použito trestních opatření podle § 94 cit. zák.

K odvolání jmenované firmy zrušilo žal. min. napadený výměr nař. rozhodnutím jako protizákonný z těchto důvodů: Při rozhodnutí, že dělníci zaměstnaní při pracích ryze kutacích jsou povinni pojištěním podle zák. č. 242/22 nepřihlížel úřad k odkazu na § 131 ob. hor. zák. — připojenému (v závorce) k slovům »zaměstnán v hornictví« — v prvním odstavci § 2 zák. č. 242/22. Podle předložených spisů je nesporno, že jde v tomto případě o práce ryze kutací bez jakéhokoli spojení s provozováním hor v propůjčených mírách. Účelem odkazu na § 131 ob. hor. zák. jest a bylo již v zák. č. 127/1889 ř. z. (§ 10), omezení povinné pojištění u bratrských pokladen na práce spojené s provozováním hor v propůjčených mírách.

O stížnosti nss uvážil:

Předmětem sporu je výhradně výklad ustanovení § 2 odst. 1 zák. č. 242/22 potud, zda jeho předpisu, že podle tohoto zákona podléhá pojistné povinnosti a je pojištěn každý, kdo je v čsl. republice zaměstnán při hornictví, dostalo se následkem odkazu na § 131 ob. hor. zák., připojeného za slovy »v hornictví« v závorce, významu omezeného v tom smyslu, že tu byl široký pojem hornictví restringován na provoz v měrách již propůjčených, či znamená-li tento odkaz pouhé upozornění, že v měrách již propůjčených postihuje pojistná povinnost nejen ty, kdož jsou zaměstnání přímo v dolech samých, nýbrž i zaměstnance při vedlejších pracech, k nimž majitel hor podle cit. zde § 131 hor. zák. je současně oprávněn.

Žal. úřad rozhodl se pro výklad na prvním místě uvedený a neodůvodnil jej jinak než poukazem na to, že stejná citace v § 10 zák. č. 127/1889 ř. z., jenž v historických zemích byl právě nahrazen zákonem č. 242/22, měla smysl jím hájený.

Postup výkladový, k němuž zde žal. úřad sáhl, je jistě správný, a nelze po této stránce dáti stížnosti za pravdu, že při výkladu sporného předpisu mělo býti sáhuto také k dřívějším normám práva uherského. Vždyť jednak tyto normy byly tak zastaralé, neúplné a neupotřebitelné, že z nich pro výklad nového zákona nebylo lze očekávat žádného cenného přínosu, jednak mělo hornické pojištění novým zákonem býti upraveno na základech naprosto nových, zejména právě v zemích kdysi uherských, kde následkem nedostatečné úpravy zákonné spočívalo na naprosto nejednotných a partikulárně odchylných stanovách pokladních.

Třebas však nss uznal cestu, kterou žal. úřad nastoupil k výkladu sporného ustanovení, za správnou, nemohl přece za správný uznati také výsledek, k němuž žal. úřad dospěl. V zák. z 28. července 1889 č. 127 ř. z. nedostalo se předpisu § 10, že pojištěním podle tohoto zák. jsou povinni všichni horničtí dělníci, kteří jsou zaměstnáni při provozu hor (§ 131 ob. hor. zák.), onoho restriktivního výkladu shora na 1. místě uvedeného následkem posléze uvedeného odkazu na § 131 ob. hor. zák., nýbrž prostě proto, že v řadě dalších předpisů téhož zák. se v autentickém textu německém na místě širšího pojmu Bergbaubetrieb, a značícího provoz hor v nejširším smyslu, tedy také na př. kutání, konstantně používá užšího výrazu Bergwerksbetrieb, jímž v právnické terminologii hornické se rozumí výhradně provoz v horách již propůjčených. Za tohoto stavu pak neměl v tomto zákoně odkaz na § 131 ob. hor. zák., pojatý do jeho § 10, za účel omeziti široký pojem slova Bergbaubetrieb, nýbrž měl zde naopak smysl extensivní, t. j. mělo jím býti naznačeno, že pojistná povinnost zde normovaná postihuje i zaměstnance v oněch vedlejších dílech, k nimž majitel hor je podle § 131 ob. hor. zák. oprávněn.

V zák. č. 242/22 je však situace jiná. Předem bylo již v § 2 k vymezení pojistné povinnosti použito výrazu širšího, než jak se stalo v zákoně z r. 1889 — nahražen totiž výraz provoz hor (Bergbaubetrieb) slovem hornictví, a v celém dalším obsahu zák. není zmínky o tom, že by tu tohoto širšího výrazu bylo užito v nějakém smyslu omezeném, tedy zejména pouze k označení provozu v měrách již propůjčených. Ale pak citace § 131 hor. zák. za slovy »v hornictví«, právě proto, že byla do nového zák. převzata zřejmě z dřívějšího zák. rakouského, může také v novém zákoně míti výhradně ten smysl a účel, jemuž sloužila v zákoně starším, totiž označení, že tam, avšak také jen tam, kde se jedná o pojištění v propůjčených měrách, postihuje pojistná povinnost také zaměstnance při oněch dalších, vedlejších dílech, o nichž jedná citované zde zákonné ustanovení.

Z vývodů těchto se podává, že žal. úřad založil své rozhodnutí na mylném výkladu zák.

Č. 11.100.

Pojištění úrazové: * Politické úřady nejsou kompetentní k žádosti rozhodčího soudu úrazové pojišťovny rozhodovati otázku existence dobrovolného úrazového pojištění.

(Nález ze dne 28. února 1934 č. 4554.)

V ě c: Lev V. v Ch. proti ministerstvu sociální péče o dobrovolné úrazové pojištění.

V ý r o k: Na ř. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: St-1 utrpěl dne 23. února 1926 ve svém vlastním podniku: výroba palivového dříví úraz a domáhal se u Úrazové pojišťovny dělnické přiznání nároku na úrazovou rentu. Výměrem z 10. května